*Ташаббус қулоч ёймоқда

КПСС XXIV съездини муносиб кутиб оламиз!

КВАРТАЛ ПЛАНИ — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Узбекистон пойтахти саноат корхоналарининг ишчи коллективлари ҳам янги 1971 йилни зўр кўтаринкилик билан кутиб олиб, тўққизинчи беш йиллик биринчи йилининг топшириқларини бажаришга киришдилар. Шаҳримиз саноатчилари шонли анъаналарга содиқ қолиб, ишчи номини эъзозлашга, шаҳримиз шуҳратига янада шуҳрат қўшишга аҳд-паймон қилиб янги йилнинг биринчи ҳафтасидан бошлабоқ иш суръатини тобора оширмоқдалар.

ТашГРЭС, трактор заводи, «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси ва бошқа илғор корхоналар ишчи коллективларининг КПСС XXIV съезди шарафига зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятлари ва партия ҳамда халқимиз ҳаётидаги улкан воқеани катта меҳнат зафарлари билан кутиб олиш юзасидан бошлаган қимматли ташаббуси барчани бениҳоя руҳлантириб юборди. Шаҳримиздаги бошқа саноат корхоналари ишчи-хизматчилари ҳам ана шу ташаббус асосида ишлашга, партия съездига муносиб армуғонлар тайёрлашга бел боғладилар.

«1971 йил биринчи квартал планини муддатидан илгари адо этамиз, меҳнат зафарларимизни партиямиз съездига армуғон қиламиз»— Ўзбекистон пойтахти ишчи синфининг айни кундаги шиори ана шундай. Корхоналарнинг ишчи-хизматчилари ва инженер-техник ходимлари съезд шарафига бошланган умумхалқ меҳнат вахтасига қўшилиб социалистик мусобақани кун сайин авж олдирмоқдалар. КПСС XXIV съезди номини олишга аҳдлашганлар сони кун сайин кўпаймоқда.

Қуйида шаҳримиз саноатчиларининг шу кунлардаги меҳнат-ғайрати ва жўшқинлиги ҳақидаги янгиликлар билан танишасиз.

СУРАТДА: Тошкент экскаватор заводининг пешқадам йиғувчи-слесари, коммунистик меҳнат зарбдори Рашид Ҳамроқулов. Бу меҳнатсевар ишчи шу корхонада чорак асрдан буён фидокорона меҳнат қилади. Шу кунларда у КПСС XXIV съездига ўзининг муносиб армуғонини тайёрламоқда.

КАЛЕНДАРДАН ЎЗГАНЛАР

Тошкент шаҳар марказлаштирилган юк ташиш трестига қарашли автомобиль хўжаликлари ленинча беш йилликда 79 миллион тонна халқ хўжалик юкларини ташиб бердилар. Йиллик планни муддатидан илгари бажарган транспортчилар шу йил 1 январгача планга қўшимча олти юз минг тонна юк ташиб беришди.

«Биринчи квартал планини 27 мартда бажариш ва планга қўшимча юз минг тонна юк ташиб бериш»— партия XXIV съезди шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятнинг муҳим бандларидан бирида ана шу сўзлар ёзилган.

Транспортчилар бунга қандай эришадилар? Аввало маршрутлардан ўринли фойдаланиш, машиналарнинг манзилга бўш қатнамаслиги, юк ташиш ҳажмини ошириш ҳамда прицеплардан кўпроқ фойдаланиш йўли билан эришилади. Ана шу тадбирлар туфайли машиналар паркининг меҳнат унумдорлигини тўрт ярим процент оширишга, автомобиллардан фойдаланиш коэффициентини 0,7 га етказиш имкони вужудга келади.

Съезд очилиши арафасида юздан ортиқ ёш шофер ҳайдовчилик йўлланмасини олиб, автомобиль рулларини бошқарадилар.

Имконият етарли

1970 йил план топшириқларини 4 декабрда адо этган чинни заводининг коллективи планга қўшимча ярим миллион сўмлик чинни асбоблар ишлаб чиқарди ва реализация қилди.

Ҳозир завод коллективи съезд олди вахтасида туриб меҳнат қилмоқда. Янги оширилган мажбурият ҳам қабул қилинди. Унда биринчи квартал планини 24 мартда бажариш, съезд очиладиган кунгача планга қўшимча 60 минг сўмлик ҳар хил чинни буюмлар ишлаб чиқариш таъкидланган. Шунингдек, ишлаб чиқаришда такомиллашган технологияларни, янгиликларни жорий этиш йўли билан уч тонна минерал хом ашё ҳамда йигирма беш минг киловатт-соат электр энергия тежаб қолинади. Бунинг учун барча имкониятлар етарли.

Мажбуриятда квартал охиригача тарелкалар тайёрлайдиган карусел ярим автоматни ишга тушириш таъкидланган.

«Қизил тонг» тикувчилик фирмасининг 2-цех чеварлари шу цехга бундан икки йил муқаддам ишга келиб қисқа муддатда кўпгина мураккаб тикув жараёнларини эгаллаган ёш чевар Муҳаббат Юнусова номини ҳурмат билан тилга оладилар. У бешинчи шаҳар техника ҳунар билим юртини тугатиши биланоқ фирмага ишга келган. Ҳозир эса у корхона илғорлари қаторидан жой олди.

СУРАТДА: М. Юнусова.

АҲДГА ЯРАША

«Шарқ» мебель фирмасининг коллективи 1971 йил биринчи квартал топшириғини муддатидан илгари адо этишга бел боғлади.

Куни кеча корхонада медицина шкафлари ва шифохона палаталарига қўйиладиган столларни оммавий равишда ишлаб чиқаришга йўлга қўйишнинг охирги ишлари ниҳоясига етказилди. Коллектив аъзолари Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги илтимосига кўра, яна медицина мебеллари комплексини ўзлаштириши лозим.

Фирма меҳнатчилари партиямиз XXIV съезди шарафига бошланган меҳнат вахтасига қўшилиб, иш суръати ва ғайратни кун сайин кучайтирмоқдалар. Улар квартал планига қўшимча равишда саксон минг сўмлик бежирим мебеллар ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
11 ЯНВАРЬ 1971 Й
ДУШАНБА
№ 8 (1383).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ПЛАН ВА ТЕЖАМ

Ленинча беш йиллик ҳамда юбилей йили топшириқларини барча кўрсаткичлар бўйича муддатидан илгари ошириб бажарган 3-тикувчилик фабрикасининг коллективи ўтган йилнинг ўзидагина планга қўшимча тўрт юз минг сўмлик буюм етказиб берди. Шуниси қувончлики, қўшимча ишлаб чиқарилган буюмларнинг саккиз ярим мингтаси материалларни тежаб-тергаб бичиш ҳамда чиқиндилардан ўринли фойдаланиш туфайли орттириб қолинган матолардан тикилди.

Чеварлар 1971 йилнинг дастлабки ҳафтасидаёқ съезд олди меҳнат вахтасида туришди. Биринчи квартал планини 29 мартда бажариш билан планга қўшимча саксон минг сўмлик тайёр маҳсулотлар реализация қилинади. Меҳнат унумдорлигини 3,6 процентга ошириш, маҳсулот ишлаб чиқаришга сарфланадиган ҳар бир сўмдан 0,3 тийиндан тежаб қолишга қарор қилинди. Тома-тома кўл бўлур, деганларидек, ана шу 0,3 тийиндан январь-март ойларининг ўзидагина планга қўшимча ўттиз минг сўм тежашга эришилади.

Буюмлар сифатини бундан буён янада яхшилашга алоҳида эътибор берилмоқда. Ана шу мақсадда нуқсонсиз маҳсулот тайёрлаш юзасидан саратовликлар системаси жорий этилди. Биринчи кварталда нуқсонсиз маҳсулот ишлаб чиқаришни 94,1 процентга етказиш белгиланди.

Матоларни тежаб-тергаб бичиш билан 2,7 минг квадрат метр газлама тежаш ва булардан бир ярим минг-та буюм тикиш чеварлар қабул қилган социалистик мажбуриятда қайд этилган.

Чеварлар тайёрлаган буюмларнинг янги моделлари республика ярмаркасида кўпчиликка маъқул бўлди. Ҳозир жун матолардан аёллар ҳамда мактаб ёшидаги қизлар учун кўйлаклар тикиб чиқиш ўзлаштирилмоқда. Фақат биринчи кварталнинг ўзидагина буюмларнинг йигирма хил янги моделлари ишлаб чиқаришга жорий этилади.

ШАҲРИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

Қўшимча икки юз минг

Бугун

Тошкентда республика пойафзал корхоналари ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди.

Кенгашда республика енгил саноат министрлигига қарашли Марказий конструкторлик технология бюросининг бошлиғи М. Баходецкий чарм хом ашёлардан фойдаланиш ва уларни тежаш ҳақида доклад қилди. Шунингдек, сўзга чиққан бир қатор корхоналарнинг бош инженерлари чармларни тежаш борасида олиб борилаётган ишлари ҳақида гапириб бердилар.

Бу йил республика пойафзал корхоналарида ҳаммаси бўлиб 145 миллион сўмлик маҳсулот ишланади. Ана шу умумий рақамдан олтиетти миллион сўмлик чарм хом ашёларни тежаш керак. Тежалган хом ашё ҳисобидан аҳолига қўшимча 200 минг жуфтдан ортиқ ҳар хил пойафзаллар тайёрлаш мумкин.

Она тили — янги программада

Мактабларда машғулотларни янги программа асосида олиб бориш борасида дастлабки ибратли ишлар амалга оширилди. Янги дарслик ва қўлланмалар яратилди.

Ўзбекистон ССР педагогика фанлари илмий-текшириш институтининг ўзбек тили ўқитиш методикаси сектори томонидан тайёрланган дарсликлар ҳам экспериментдан муваффақиятли ўтмоқда. Профессор М. Асқарова билан республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Қ. Қосимова 4-синф учун янги «Она тили» дарслигини яратишди. Келгуси йилдан у асосий дарслик сифатида ўқитилади.

*Санъат оламида

МУЗЕЙДА ЭКСПОНАТ

...Кичик хона. Токчаларда лойдан ишлаб, бадиий безак берилган кувача, обдаста сингари турли идишлар, ўйинчоқлар териб қўйилган. Фарғонача дўппи, оқ яхтак кийган, зуваласи пишик, кумуш соқолли мўйсафид иш устида. Қўлидаги битай деб қолган хўроз шаклидаги ўйинчоққа пардоз бераётир. Енгларини шимариб, бемалол ўтирган ҳолда диққат билан ишга киришганлиги унинг ўз касбига бўлган чексиз меҳр-муҳаббатидан далолат бериб турипти.

Фарғоналик кекса халқ устаси Усмон ота Жўрақуловнинг бу портрети рассом Г. И. Улько томонидан яратилган.

Бугун

ушбу портрет Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг ўзбек тасвирий санъати залига қўйилди.

*Янги лойиҳалар

ВОКЗАЛЛАР ЧИРОЙИ

Республикамизнинг кўпгина шаҳарларида янги темир йўл вокзаллари қуриляпти. Янги вокзалларни қуриш учун Ўрта Осиё темир йўл бошқармасининг «Дорпроект» институти ходимлари тайёрлаётган лойиҳалар қўл келмоқда.

Янги лойиҳа бўйича Сирдарёда қурилаётган вокзал битай деб қолди. Унда йўловчилар учун барча қулайликлар яратилади. Институт инженер-техник ходимлари Наманган шаҳрининг темир йўл вокзали лойиҳасини ҳам тайёрламоқдалар. Вокзал қурилиши шу йилни бошланади.

Бундан ташқари Андижон вокзали ҳам ўз архитектураси билан замонавийдир. Унда каттагина кутиш зали, ресторан, ёзлик зал дам олиш хоналари бўлади.. Вокзал бир кунда беш юз кишига хизмат қилади. Лойиҳа шу йилнинг ўзида буюртмачига топширилади.

Ҳозирги пайтда институтда темир йўл корхоналари, ўқув муассасалари, маиший хизмат кўрсатиш объектларининг лойиҳаларини яратиш ишлари ҳам олиб борилянти.

*Институт янгилиги

Жамоатчилар мукофотланди

Қишлоқ хўжалик институтида ҳам ўқишда, ҳам жамоат ишларида актив қатнашиб ўз курсдошлари ҳурматини қозониб келаётган студентларни кўплаб топиш мумкин. Яқинда институт комсомол комитети ана шундай жамоатчилардан бир группасига яхши хизматлари учун республика, область, район, институт комсомол комиетлари фахрий ёрлиқларини топширди. Тақдирланганлар орасида Ю. Тагиров, Қ. Йўлдошев, О. Ортиқов, С. Мадраимова, Х. Солиев, Ф. Аметов каби комсомол етакчилари бор.

Пухта ҳозирлик

Студентлар ҳаётида энг муҳим давр — қишки имтиҳон сессиясига ҳам саноқли кунлар қолмоқда. Олий ўқув юрти даргоҳида бу кампанияга ҳар томонлама қизғин ҳозирлик бошлаб юборилди. Институт ректорати, партия ва комсомол комитетлари бошқа жамоатчи ташкилотлар билан биргаликда студентлар учун қўшимча дарс, консультациялар жадвалини тузиб чиқдилар. Ўқитувчилардан Каримов, Ярашев, Сороткина, Норқўзиев, Ғаниев ва бошқалар студентлар билан мунтазам равишда қўшимча дарслар олиб боришяпти. Студентларнинг сессияга атрофлича ҳозирлик кўришлари учун институт кутубхонасида ҳам барча шарт-шароит яратиб берилган.

Жамият самарали ишлаяпти

Институт ҳузурида баракали иш олиб бораётган студентлар илмий жамияти ўз атрофига бир минг икки юзга яқин студентни бирлаштирган. Жамиятнинг ўн учта секцияси ҳамда йигирма тўртта тўгарагида студентлар қишлоқ хўжалик фанининг турли соҳалари бўйича илмий ишлар олиб боришяпти.

Коммунистик меҳнат зарбдори Тамара Кирдяшкина «Промсвязь» заводининг ишчан инженер-технологи.

СУРАТДА: Т. Кирдяшкина.

М. Нуриддинов фотолари.

ЙИГИРМА САККИЗИНЧИ МАРКАЗ

Гидрометеорология жаҳон миқёсида етакчи фанлардан бири бўлиб қолди. Эндиликда, жаҳон бўйича об-ҳаво хизмати системаси ишлаб турибди.

Ҳозир бу халқаро илмий йўналишга кўпгина илмий марказлар аъзо. Яқинда Тошкентда ташкил этилган Ўрта Осиё региональ гидрометеорология маркази ҳам шу системага киритилди.

Шу вақтга қадар бундай марказлар ер юзида йигирма еттита эди. Тошкентдаги тадқиқот ўчоғининг очилиши билан улар сони йигирма саккизтага етди.

Шундай қилиб, Совет Иттифоқида ҳозир тўртта региональ гидрометеорология маркази об-ҳавони назорат қиляпти.

Чет эл саёҳати бошланди

Бугун

ҳамшаҳар саёҳатчиларимиздан катта бир группаси қардош Чехословакия республикасига жўнаб кетдилар.

Улар дўст мамлакатнинг бир қатор шаҳар ва қишлоқларида йирик қурилишлар, корхоналар, илмий муассасалар фаолияти ҳамда меҳнаткашларнинг ҳаёти билан танишадилар.

Шу билан бу йилги чет элларга саёҳат қилиш бошланди.

«Ўзсовпроф» йўлланмаси билан шу йилнинг ўзида қарийб уч ярим минг саҳёатчига путёвкалар берилади.

Ўтган йилги саёҳатлар ҳам ғоятда мароқли бўлди. Уч мингдан ортиқ киши жаҳоннинг йигирмадан ортиқ мамлакатида бўлди.

«Ўзбекфильм» режалари

Ўтган йил ҳамма соҳалар бўйича файзли, баракали йил бўлди. «Ўзбекфильм» киностудиясида ҳам 1970 йилда кино мухлисларининг эътиборини қозонган бир қанча бадиий фильмлар экранга чиқарилди. «Севишганлар», «Командирнинг қайтиши», «Қизилқум», «Ўтган кунлар», «Фавқулодда комиссар», «У якка эмас эди» фильмлари шулар жумласидандир. Бу киноленталар тарихий ва замонавий мавзуларда бўлиб, уларда совет ҳокимиятининг дастлабки йиллари, Улуғ Ватан урушидаги халқимиз жасорати, замондошларимизнинг бунёдкорлик фаолиятлари ҳақида ҳикоя қилинади.

Киностудия ижодий коллективининг бу йилги режалари ҳам улкан. Кинорежиссёр З. Собитов совет милициясининг ташвишли ва масъулиятли фаолияти ҳақидаги кинофильмни тугаллаш арафасида. У яқин бир-икки ой ичида томошабин эътиборига ҳавола қилинади. Бундан ташқари кинорежиссёр У. Назаров «Кураш», Х. Файзиев «Семурғ». Ш. Аббосов «Севги драмаси», И. Аъзамов «Иссиқ сўқмоқдалар», А. Ҳамроев «Қўрқувни унутиб» фильмлари устида иш олиб боряптилар.

ПАРРАНДАЧИЛАР ҲИССАСИ

Юбилей йилини пойтахт паррандачилик фабрикаси катта ютуқларни қўлга киритган ҳолда якунлади. Корхона давлатга маҳсулот етказиб беришни ортиғи билан адо этди. Бунда асосан ишлаб чиқариш технологиясига катта аҳамият берилганлиги жуда қўл келди. 1970 йилнинг сўнгги уч кварталида паррандачилар 524,8 минг сўмлик фойда кўришган.

Илғор товуқбоқар Е. Колешева, С. Артаманова, З. Тўлаганова ва Ш. Бекбоевлар шу кунларда йилнинг иккинчи квартали ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

Фабрика ишчилари илғор технологияни ишлаб чиқаришга жорий этиб, янги йилда ҳар товуқдан 170 дона тухум олишга ҳаракат қилишяпти.

ЯНА БИР АВТОБУС МАРШРУТИ

Кеча

Тошкент шаҳри билан Ғиждувонни бирлаштирувчи янги маршрут бўйича автобуслар қатнай бошлади. Эндиликда Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари Бухоро областидаги йирик районлардан бири Ғиждувон ўртасидаги транспорт ҳаракатидан мамнун бўладилар.

— Бу йил — дейди пассажирлар ташувчи область автотрестининг ҳаракат хизмати бошлиғи Г. Заборцев.— яна тўққизта янги маршрут бўйича автобус қатновини ташкил этиш мўлжалланиляпти. Уларда 26 та комфортабелли автобуслар қатнай бошлайди. Айниқса, шаҳарни Туркистон шаҳри ва Калинин районининг маркази билан боғловчи линияларда қатновчи автобуслар шаҳарликларда катта қизиқиш туғдиряпти.

Юнусободда пассажирларга қулайлик туғдириш мақсадида автокасса ташкил этилади. Бу ердан ҳамшаҳарларимиз Чимкент, Жамбул, Фрунзе, Олмаота шаҳарларига қатновчи автобуслар учун билетлар харид қилишлари мумкин.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

СОВЕТ МАМЛАКАТИ УЧУН

ПРАГА. Чехословакиядаги энг йирик «ЧКД— Прага» машинасозлик бирлашмаси қўрасидан «СССР», «Запорожсталь» сўзлари ёзилган жуда катта яшиклар жўнатилди. Бу яшикларда Запорожьеда қурилаётган янги совет металлургия гиганти учун мўлжаллан-ган саккизта кучли автомат электр трансформаторлар бор. «ЧКД» комбинати бу билан 1971 йилда ўз маҳсулотларини Совет Иттифоқига экспорт қила бошлади.

Совет ташқи савдо ташкилотлари «ЧКД» билан кенг кўламда савдо-сотиқ қилмоқда. Комбинат экспорт қилинадиган бутун маҳсулотининг 40 процентчасини ҳар йили Совет Иттифоқига юбориб турибди. Булар кўп миқдордаги энергетика ускуналари, тепловозлар, буғ қозонлари, трамвайлар, турбокомпрессорлар ва бошқа машиналардан иборат. Аммо СССРга юборилаётган машиналарнинг асосий қисмини холодильник установкалари ташкил этади. Бу установкаларнинг йиллик умумий қиммати 5 миллион сўмга етади. (ТАСС).

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. Братислава яқинидаги Модра қишлоғида «Словак миллий майоликаси» ишлаб чиқариш кооперативи жойлашган. Бу ерда халқ рассомларининг моҳир қўллари лойдан ажойиб сопол буюмлар — рангли миллий кружкалар, нақшли идишлар, турли хил кўзачалар, шамдонлар ва бошқа рўзғор учун зарурий ашёлар бунёд этади.

СУРАТДА: кооператив ходимаси Станислава Драгова тайёр буюмларни жўнатиш олдидан кўздан кечиряпти.

В. Соболев фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ҚИЗЛАР, ЙИГИТЛАР ВА ИЧКИЛИК

БУ МАСАЛАНИ бундан буён ҳам кун тартибига қўймаслик мумкин эмас. Мен ёнғинни ўчирайлик деб бонг урмоқчи эмасман. Аммо шунга имоним комилки, ичкиликбозлик ҳақида болалар ва ўсмирлар тарбияси борасида бафуржа гаплашиб олиш пайти етди.

Дастлабки танишув

«Мактаб ичкиликбозлиги» деган ибора камдан-кам газетхонларга маълум бўлса керак. Аммо у ҳозирги замон чет эл адабиётида тез-тез учраб туради. Шунингдек, революциядан олдинги Россияда ҳам тез-тез учраб турарди. Асримиз бошларида муросасозлик кайфиятидаги В. Канель, А. Коровин, С. Успенский сингари айрим тадқиқотчилар ўсмирлар орасида ичкиликбозликнинг туғилаётгани ҳақида жуда ташвиш билан гапирган эдилар. Бунинг сабаби сифатида капиталистик воқеликнинг сиқиқ шароити, мактаблардаги бемаъни тартиб-қоидалар, антисанитария, кўнгил ёзишнинг бирор бир воситаси бўлмагани, шунингдек, ўқувчиларнинг жисман ва маънан заифлиги ва ҳоказолар кўрсатилган эди. Бизда бундай сабаблар йўқ, бартараф этилган. Ичкиликбозликнинг наслдан-наслга ўтиши ҳақида гапирилган эди. Аммо аниқланишича, бу баҳона бўла олмайди. Чунки ичкиликбоз ота-онанинг ичкиликбозлиги бола организмига жуда катта таъсир кўрсатиши мумкин. Аммо ичкилик ичиш одатнинг ўзи наслдан-наслга ўтиб одат тусига кирмаган.

Революциядан олдинги кўпгина тадқиқотларда ичкиликбозликнинг сабабларини очиб беришда бундан ҳам кўпроқ йўллар билан боришган. Бу тадқиқотларда айрим миллатларнинг ичкиликка муккасидан кетганлигини сабаб қилиб кўрсатишган эди. Бунда ҳамма бир оғиздан «ғоят эътиборли» князь Владимир Красное Солнишконинг «Русида қувнаб ичишади, бусиз сира мумкин эмас» деган сафсатасини рўкач қилар эди. Фараз қилайлик, бундан минг йил муқаддам князь айтган мазкур сўзларни ҳужжат билан тасдиқлаш ҳам мумкиндир. Аммо князнинг бу кулгили сафсатаси катта бир масалани ечишга асос бўла олмайди. Ичкиликбоз миллат, ичмайдиган миллат деган гапларнинг ўзи сафсатадан иборатдир.

Аммо социализм даврида туғилган бизнинг болаларимиз ичкиликбозлик хавфидан тамоман холи деб ҳисоблаш мумкинми? Мана энди ҳар биримиз болаларимиз биринчи марта қачон ичкилик ичганини эслайлик. Ўзимиз ҳам қайси ёшдан бошлаб ичкилик истеъмол қила бошлаганимизни бир хотирлайлик. Бундай микросоциологик ўз-ўзини тадқиқ қилишнинг натижалари кўнгилдагидек бўлмайди. Ҳар ҳолда ичкилик ичиш анча ёшликдан бошлангани маълум бўлади. Шу масала бўйича бир неча ўрта мактабларнинг юқори синф ўқувчилари ва қатор олий ўқув юртларининг студентлари билан бўлган суҳбатда ёзиб олган жавобларимиз комил ишонч билан шундай деганимизга асос бўла олади. Биз ўқувчиларга берган савол жуда оддий эди: «Спиртли ичимликларни татиб кўрганмисан?» Бу саволга қуйидагича тасдиқ жавоблари олинди (сўралганларнинг сонига нисбатан процент ҳисобида):

8 синф		9 синф		10 синф	
Болалар	Қизлар	Болалар	Қизлар	Болалар	Қизлар
75	40	80	60	95	90

Мана буниси эса спиртли ичимликни қачон татиб кўрдинг деган саволга студентлар берган жавоб (сўралганлар сонига нисбатан процент ҳисобида):

13-14 ёшлилар		15-16 ёшлилар		17-19 ёшлилар		20 ёшлилар	
Йигитлар	Қизлар	Йигитлар	Қизлар	Йигитлар	Қизлар	Йигитлар	Қизлар
17	10	35	38	27	42	1	1

Кўриниб турибдики, шаробнинг таъмини татиб кўрмаган йигит-қизларимиз кам.

Балоғатга етмаганлар ичадиган ичимликлар уйда тайёрланган хонаки шаробгина эмас. Улар шампанскоедан тортиб ароқ ва пивогача ичиб кўришган.

Хуш кўрмаймиз, аммо ичамиз

Ичкиликбозликнинг ижтимоий-синфий сабаблари тагтомири билан йўқотилган бизнинг жамиятимизда мактаб ёшида боланинг ичкилик ича бошлашига сабаб нима? Студентлар орасида ҳам (улар бошқа ёшлар орасидан ажралиб қолишмайди) ичкиликдан қайтадигани йўқ. Ароқни ютишнинг ўзи ҳам бўлмаслигини ҳисобга олганда, фикримиз нақадар ўринли эканлигига қаноат ҳосил қилиш унча қийин бўлмаса керак.

Энди ўша студентларнинг ичкиликбозларга бўлган муносабатига назар ташлайлик. Сўроқлар шуни кўрсатдики, студентларнинг ўндан бири ичкиликбозларга бефарқ қарайди. Бошқа бир тўдаси буни ажабланиш ва афсусланиш билан тилга олади. Баъзилар ичкиликбозликка ҳазил-мутойиба билан қарашади. Кўпчилик эса ундан жирканади. Ҳатто ғазабланиб тилга олади. Шундай қилиб, озчиликкина бу масалага бефарқ, ичкиликбозларга панжа орасидан қарайди. Бошқа саволга олинган жавоблар жуда кўпчиликка фақат қизларгагина эмас, ҳатто йигитларга ҳам ичкилик ичиш ҳузур бахш этмаётганини кўрсатди. Ниҳоят, сўралганларнинг кўпчилиги меҳмонни яхши ширинликлар, мевалар, лимонад, чой ва кофе билан кутиб олиш мақбул эканлигини айтишди. Учдан бир қисм студентларгина бошқа ноз-неъматлар қаторида спиртли ичимликларни ҳам тилга олишди. Ичкиликни бундай қоралаш ва унга бўлган муносабатдан фақат қувониш керак. Ёшларимиз ичкиликни инкор қилади ва ичкиликбозликни қоралайди. Бироқ ҳозирча хулосалар чиқаришга шошилмайлик. Ичкиликни қоралаган ўша студентларнинг ўзи кўпинча ҳаётда ўзлари айтган гапга амал қилмайдилар, ичкилик ичадилар.

Сўзлари билан қилаётган ишлари ўртасида бундай фарқ бўлиши учун студентларимизни иккиюзламачиликда айблаб бўлмайди, албатта. Буларнинг ҳаммаси ҳамма учун равшан бўлган сабаблар воситасида рўй беради. Ёшларимиз спиртли ичимлик истеъмол қилишга табиатан берилганлар деб бўлмайди. Улар организмларини заҳарлайдиган даражада ичкиликка мук тушганлари ҳам йўқ. Ўзлари спиртли ичимлик ича туриб ичкиликбозликни бутун қалблари билан қоралашлари ҳам тўғри. Афтидан, улар атрофдаги кўпчиликка қараб ичишса керак. Ёшлар табиатан ичкиликбозликка қаршидирлар, чунки ичкиликни инсон табиати кўтармайди. Бироқ бу билан хотиржамланиб қолиш хато бўлур эди. Буни тарбия воситалари билан янада мустаҳкамлаш зарур. Ана ўшандагина йигит ва қизларимиз ичкиликбозликни сўздагина эмас, шу билан бирга жисман рад этиб, унга қарши қатъий кураш олиб борар эдилар. Очиғини айтишимиз керак, биз ёшларни ичкиликка ёндошмаслик руҳида тарбиялай олаётганимиз йўқ. Тўғрироғи бунинг акси бўляпти. Кўп хатти-ҳаракатларимиз билан «ичкиликни хуш кўрмаймиз-у, аммо уни ичамиз» деган гапни қўллаб-қувватлаяпмиз.

Қимматга тушяпти

«Яхши оила эмас» деган ибора ҳар биримизга маълум. Одатда бу иборанинг замирида биринчи навбатда ота-она хулқ-атворидаги бирор нуқсон, кўпинча ичкиликбоз ота ётади. Фарзанд ота-онани танлаб олмайди. Узлуксиз равишда ичкиликбозлик давом этадиган оилада болалар бошига кўп кулфатлар тушади. Умуман олганда ичкиликбознинг хонадонида болалик ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Бундай оилаларда кичкинтойларимизга катталарнинг гуноҳи жуда қимматга тушади. Бу оилаларда болаларнинг ҳаётга энди қадам қўйган дастлабки йиллардагина эмас, ундан кейинги тақдирлари ҳам хавф-хатар остида қолади. Ақлини таниган бола ота изидан боради.

Биз ҳушёрхонада тунаб қолган оталарга: «Ўғлингиз ёки қизингиз ёшлигидан ичса нима қилар эдингиз?» деб савол берганимизда, қуйидаги жавобни эшитдик: «Рухсат бермайман!», «Жазолайман!», «Уйдан ҳайдаб юбораман!». Бекорчи гаплар бу. Бундан кўра ўша валақлаган ичкиликбоз оталарнинг ўзлари ичкиликни буткул оғизларига олмагани маъқул бўлур эди.

Ота ҳам, она ҳам одатда ичкиликка нисбатан меъёридан чиқмайдиган яхши оилаларни олиб кўрайлик. Аммо... шу оилаларда ҳам болалар ва ўсмирлар ичкиликбозликка қаҳр-ғазаб билан қарай олмайдилар. Чунки уларни ҳеч ким ичкиликка нисбатан нафрат руҳида тарбияламайди. Аксинча, уларни ўраб олган катталарнинг ўзлари дастурхонга ичкилик қўйиладиган меҳмондорчиликлар уюштирадилар. Бундай кезларда ўзини катталар қаторида кўришни истайдиган ёшлар кам дейсизми? Улар ҳам катта бўлгилари, ўзларини «ҳақиқий эркак» қилиб кўрсатгилари келади. Қизиқиш деган нарса ҳам борлигини унутиш керак эмас.

Номус ёшликдан сақланиши керак

Юқорида фикр юритилган офатга қарши курашда ҳимоя ва ҳужумнинг барча воситаларидан тўла фойдаланмоқ керак. Табиб ҳамма беморга бир хил дори-дармон ва парҳез тайинламаганидай, ичкиликбозликка қарши курашда ҳам ишни табақалаштириш, ҳар бир группанинг ўз хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда турли йўл ва воситалардан фойдаланиш керак. Чунончи, ёшлар учун таъкидлаш чораси энг муҳим ва ҳал қилувчи воситалардан биридир. Болани бемаъни хулқ-атвордан холи қилиш унга яхши фазилатларни сингдиришдан кўра қийинроқдир. «Номусни ёшликдан сақлаш керак» деган ибора шунчаки айтилган эмас. Унда жуда катта ҳаётий мазмун бор.

Ёшлар билан ичкиликбозликка қарши профилактик ишлар ҳам оилада, ҳам жамоатчилик ўртасида олиб борилиши керак. Ёмон билан яхши орасидаги фарқни фарзандига тушунтириб бормайдиган оила камдан-кам топилади. Шу билан бирга ҳар бир оилада болада ёшликдан бошлаб ичкилибозликка нафрат руҳини тарбиялаб бориш керак. Уларга ичкиликнинг ҳалокатга олиб борадиган зарарлари тўғрисида тушунча бериш керак. Ўз фарзандини яхши кўрадиган ҳар бир ота-она бунга вақт топа олади. Бироқ ота-онанинг шахсан намуна кўрсатиши ҳамиша тарбияда бош омил бўлиб қолаверади.

Бунда мактаб, жамоат ташкилотлари, маданият муассасаларининг ҳам роли каттадир. РСФСР Халқ Комиссарлари Советининг 1926 йилда мактаб программасига ичкиликнинг зиёни тўғрисидаги асосий маълумотларни киритиш тўғрисида қарор қабул қилганини эслайман. Бу қарорни ҳеч ким бекор қилгани йўқ. У ўз-ўзидан эсдан чиқиб кетди. Қарорни бажариш зарурлиги ҳам кун тартибидан тушиб қолгани йўқ. Балки аксинчадир. Олий ўқув юртларимиз ўқув планларига ҳеч қандай ўзгаришлар киритилмагани ҳолда худога ишонадиган студент жуда нодир нарса деб айтиш мумкин. Ичмайдиган студент ҳам олий ўқув юртларимизда ана шундай нодир нарсалардан биридир. Бинобарин, мактабларимиз ва олий ўқув юртларимизда илмий атеизм курси билан бирга илмий антиалкоголизм деган курсни ҳам киритиш мақбул бўлар эди. (агар бу ном қулоққа хуш ёқмаса бошқача қилинг, чунончи, «Ҳушёрлик дарси» айтиш мумкин. Бироқ гап бу курснинг номида эмасу!). Кўпгина мамлакатларнинг мактаблари ва олий ўқув юртларида бу масалани ўрганиш мажбурий предмет сифатида киритилган. Махсус программа ва курсларни тасдиқлашни кутиб ўтирмасдан биз зудлик билан мактабларнинг анатомия ва физиология дарсликларига «Ичкиликнинг организмга зарарли таъсири» деган бўлимни киритсак яхши бўлур эди. Радио ва телевидение, матбуот, санъат ва бошқа воситалар ҳам ёшларимиз саломатлиги тўғрисида дурустроқ иш олиб бориши керак. Бунда энг хавфли нарса — сийқаси чиққан усулдан қочиш керак. Қўлига эндигина қадаҳ олган 10-синф ўқувчиси билан, бутун ҳаётини қадаҳга бағишлаган одамни тарбиялашда фарқ бўлиши керак. Энсани қотирадиган ваъзхонлик ва ичкиликнинг даҳшатли оқибатлари ҳақидаги умумий гаплар, қизил сўзлик қанча кам бўлса иш шунча яхши натижа беради. Хуллас, барча ўқларни фақат мўлжалга қараб отиш керак.

Бемаъни урф-одатлар ва анъаналардан воз кечиш, ёшларимизнинг дам олишини яхшилаш, ман этилган жамики нарсаларга қаттиқ риоя қилиш ҳам энг зарурий тадбирлардандир. Шогирди биринчи маош олган кунни нишонламоқчи бўлган бригада бошлиги ёки мастер ажойиб сўзлар айтсин, давра қуриб чой ичсин, аммо ундан ортиғига ўтиш ярамайди. Ёш шогирдни ичкиликбозлик бўйича уста қилиб етиштиришнинг кимга кераги бор!? Бундай қилиш ярамайди.

Ёшларнинг дам олишини ташкил этиш алоҳида аҳамиятга эгадир. Бу борада икки мулоҳаза билан чекланмоқчиман. Ёшларнинг бўш вақтини кўнгилли ўтказишнинг ҳозирги структураси жуда ҳам мақсадга мувофиқ деб бўлмайди. Ўз дам олиш соатини кўнгилдагидай уюштира олмайдиган қизлар ва йигитларимизни топиш қийин эмас. Бўш вақт уларни кўпинча ташвишга солиб қўяди. Шунинг учун ҳам улар ўзларини қаёққа уришларини билмайдилар. Ниҳоят ичкилик ичадилар. Асосан улар ичкиликни кўпчилик ичгани учун ва шунчаки бекорчиликдан ичадилар. Ҳатто юқори синф ўқувчилари (болалар ва қизлар) ўртасида ҳам сўралганда, «кўпчилик ичгани учун ичдим» деган жавоб олинди. Гўё давра қуриб ўтирганда ичкиликдан бошқа машғулот йўқдай.

Ман этилган қоидаларга қатъий риоя қилиш ғоят катта роль ўйнайди. Айниқса, болаларга спиртли ичимликларни сира сотмаслик керак. Уларни ресторанларга ва спиртли ичимликлар сотиладиган бошқа ерларга сира киритмаслик зарур. Ман этилган ана шу қоидаларни бузганларни эса аёвсиз жазолаш керак. Зотан бундай хиёнатга қўл урадиган катта ёшдаги кишилар фарзандларимизнинг энг ашаддий душманларидирлар.

Ўз-ўзидан, юқорида тилга олинган тадбирлар ва воситалар ёшларимизни ичкиликбозлик касофатидан сақлаб қолиш йўлида олиб бораётган курашимизнинг бир қисмигина, холос. Бу курашда муваффақият қозонишимиз эса кўп жиҳатдан ичкиликка мук кетганлар билан қатъий ва доимий партиявий иш олиб боришимизга боғлиқдир.

Имоним комилки, мен ўртага ташлаган муаммолар ҳаммага ва ҳар бир кишига тааллуқлидир. Бинобарин, шу ишга мутасадди кишилар ва муассасаларнинг мулоҳазаларини эшитишни истардим. Ўйлайманки, ҳеч шак-шубҳасиз, бу масалада фикрларимиз бир хил: болалар қўлига қадаҳ тутқазадиган ҳар бир кишининг оёғи остида ер ёнсин.

Б. ЛЕВИН,
иқтисод фанлари кандидати.

(«Литературная газета»дан).

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЧЕХОСЛОВАКИЯ ДЕҲҚОНЛАРИГА

ПРАГА. Яблонецниса шаҳридаги «Лиаз» заводининг коллективи «Школа Т-180» маркали ғилдиракли тракторларнинг дастлабки ўн бештасини қишлоқ хўжалик кооперативларига юборди. Янги машина Чехословакияда ишлаб чиқарилаётган барча машиналарга нисбатан энг бақувватидир. У ерни чуқур қилиб ҳайдаш учун мўлжалланган. (ТАСС).

МХРП юбилейи олдидан

УЛАН-БАТОР. ТАСС мухбири К. Болдохонов хабар беради: Монголия коммунистлари, барча меҳнаткашлари шонли воқеа — Монголия Халқ Революцион Партиясининг шу йил 1 мартда нишонланадиган 50 йиллигига актив тайёргарлик кўрмоқдалар. Саноат корхоналари ва қурилишларида, давлат хўжаликлари ва қишлоқ хўжалик бирлашмаларида съездолди вахтасида зўр ғайрат билан меҳнат қилинмоқда.

Республиканинг ижодий коллективлари ва санъат арбоблари ўзларининг янги асарларини жонажон партия юбилейига бағишламоқдалар. Телевидение Монголия Халқ Революцион Партиясининг ярим асрлик юбилейига бағишланган эшиттиришларни бошлаб юборди. Бу эшиттиришларда революцион кураш ва партия ветеранлари, олимлар ҳамда партия ходимлари қатнашмоқдалар.

Давлат нашриёти Монголия Халқ Революцион Партияси тарихининг қисқа очеркини иккинчи марта чоп этди. Монгол ва совет авторлари биргаликда тайёрлаган «КПСС ва Монголия Халқ Революцион Партиясининг социализм учун курашдаги қардошларча ҳамкорлиги» деган асар шонли санагача босиб чиқарилади.

ШОНЛИ ТЎЙ

ОТТАВА. Канада коммунистлари, Канаданинг ишчилар синфи ва тараққийпарвар жамоатчилиги Канада коммунистик партиясининг раиси, содиқ ленинчи, коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби ўртоқ Тим Бак туғилган куннинг 80 йиллигини нишонлади.

Канада компартияси Марказий Комитети адресига — ўртоқ Тим Бак номига Совет Иттифоқи коммунистик партияси Марказий Комитетидан ва бошқа мамлакатлардаги коммунистик ҳамда ишчи партиялардан табрикномалар олинди.

Канада коммунистлари ўртоқ Тим Бакнинг Октябрь Революцияси ордени билан мукофотланганлиги тўғрисидаги хабарни эшитиб, бениҳоя хурсанд бўлдилар.

Ўртоқ Тим Бак ўзининг бутун ҳаётини Канада ишчилар синфи ва бутун меҳнаткаш халқининг манфаатлари учун курашга бағишлади. Канада компартиясининг бош секретари Уильям Каштан ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди: Ўртоқ Тим Бак Канада ва халқаро коммунистик ҳаракат ҳамда ишчилар ҳаракатини ривожлантиришда жуда катта роль ўйнади.

Унинг бутун ҳаёти ва фаолияти деб таъкидлади Каштан, Канаданинг барча коммунистлари учун марксизм-ленинизм, пролетар интернационализм ғояларига, тинчлик ва социализм йўлидаги кураш ишига садоқат билан хизмат қилишнинг ёрқин намунасидир. (ТАСС).

ЯПОНИЯ. Олдин хабар қилинганидек, Окинавада сўнгги йилларда энг йирик бўлган Америка босқинчиларига қарши халқ намойиши бўлиб ўтди. Кодза шаҳрининг кўчаларида Америка солдатлари ва ҳарбий полиция билан японлар ўртасида тўқнашув бўлди. Ғазабланган аҳоли 73 Америка ҳарбий машинасини куйдириб, АҚШнинг Кадэндаги ҳарбий ҳаво базасига ҳужум қилди.

СУРАТДА: Америка ҳарбий полициясининг машиналари олов ичида.

Киодо — ТАСС фотоси.

АГРЕССИВ ЙЎЛ ФОШ ҚИЛИНМОҚДА

ХАНОЙ. Вьетнам Демократик Республикасининг марказий газеталари АҚШ президенти Никсоннинг яқинда телевидение орқали Вьетнам проблемаси юзасидан эшиттирилган суҳбатини танқид қилувчи шарҳларни босиб чиқардилар.

«Нян зан» газетаси бу нутқ «Никсоннинг агрессив сиёсати ва қайсарлиги»ни исбот этувчи далил, деб ҳисоблайди. Қўшма Штатлар, деб ёзади газета, «Агрессив урушни давом эттирмоқда, Америка қўшинларининг ҳаммасини олиб чиқиб кетишга рози бўлмаётир. Жанубий Вьетнамда АҚШнинг янги мустамлакачилик сиёсатини ўтказиш учун бир қурол сифатида ўзининг шарти кетиб парти қолган урушқоқ гумашталарини сақлаб қолишга интилмоқда».

Ханойда чиқадиган бошқа бир газета — «Куан дой нян зан» газетаси қуйидагиларни уқтириб ўтади: «Никсон ўзи истаган вақтда ва ўзи тўқиб чиқарган ҳар қандай баҳона билан Вьетнам Демократик Республикасини ғоят кенг кўламда бомбардимон қилиш ҳуқуқини сурбетлик ва ошкоралик билан қўлга киритмоқчи бўлади».

Матбуот АҚШ томонидан ҳар қандай таҳдид бўлишига қарамай, Вьетнам халқи курашни давом эттиришга қатъий бел боғлаганлигини билдиради. (ТАСС).

Сонгми фожиаси тўғрисидаги ҳақиқат

Нью-Йоркдаги Кауэд — Маккэнн нашриёти америкалик журналист Ричард Хаммернинг «Уруш вақтида бир куни эрталаб Сонгмидаги фожиа» деган китобини чиқарди.

Сонгмидаги жиноят АҚШ қўшинларининг Вьетнамда қилаётган йиртқичликларининг узун занжирида фақат бир халқа эканлигини ҳатто америкалик журналист тан олмоқда.

Новости матбуот агентлиги шу китобдан олинган бир парчани газетхонлар эътиборига ҳавола қилади.

Американикларнинг Сонгмидаги йиртқичлиги Вьетнамдаги уруш давомида рўй берган тасодифий ва бирдан-бир ҳодиса эдими? Бу саволга американиклар учун кўнгилсиз бўлган биттагина жавоб бор. Фактлар Сонгмидаги даҳшатли воқеалар Америка қўшинларининг Вьетнамга оммавий равишда бостириб кирганларидан кейин у ерда қилаётган ёвузликларининг рамзи бўлиб қолганлигини исботлайди.

Ўшандан буён Америка қўшинлари қандай бўлса ҳам жиноятни қилишда айбланмайдиган бирон ҳафта ўтмайди. Мана бу жиноятлардан баъзилари:

1966 йил ўрталарида Американинг «Р-100» қирувчи, бомбардимон қилувчи самолётлари «янглишиб» Меконг дарёсининг қуйиладиган жойидаги қишлоққа ҳужум қилдилар, 25 деҳқон ўлдирилди ва юздан кўпроқ киши ярадор қилинди.

1968 йил ёзида Америка артиллерияси Меконг дарёсининг қуйиладиган жойидаги Кан — Тхо яқинидаги қишлоқни ўққа тутдилар. Натижада, 72 деҳқон ўлдирилди ва 240 деҳқон ярадор қилинди, 450 уй ёндирилди ва йўқ қилиб юборилди.

1969 йил октябрида «Американ» дивизиясининг қўшинлари Куангнгай ва Кунагтин вилоятларидаги 13 қишлоқни «Вьетконг базаларини тугатиш» баҳонаси билан ёндириб ва вайрон қилиб юбордилар. Бу ерда қанча одам ҳалок бўлганини ҳеч ким билмайди.

ВДР вакили яқинда Париждаги музокаралар вақтида американикларни 1969 йилнинг ноябрида «Денгиз йўлбарси» деган кодли ном остида «тинчитиб қўйиш» кампанияси кучаётган пайтда Америка, Жанубий Вьетнам ва Жанубий Корея қўшинларининг Куангнам вилоятининг Тхангдинх районидаги Бингдуонг, Бингсианг, Бингтреу, Бинхоа ва Бингдоа қишлоқларида 700 дан кўпроқ тинч аҳолини ўлдириб юборишда айблади.

Сонгмида қилинган жиноят алоҳида бир ҳодиса бўлмай, АҚШ томонидан кейинги олти ва ундан кўпроқ йиллар давомида урушнинг кенгайтирилишига мувофиқ қилинган жиноятларнинг табиий давоми ҳисобланади.

Ёндирувчи бомбаларни гўё партизанлар яшириниб ётган посёлка ва қишлоқларга қарши кенг қўлланишини йиртқичлик деб ҳисобламоқ керак. Бундай бомбалар қишлоқларни ёндиради, кишиларни, шу жумладан, болалар, кексалар ҳамда хотин-қизларни ўлдиради ва майиб қилади.

Дефолиантларни ва бошқа химиявий моддаларни дарахтлар, экинзорлар ва кишиларни йўқотиш мақсадида мамлакатнинг бутун территориясида оммавий равишда чанглантириш ирсий қирғинчиликка яна бир мисол бўла олади.

Америкалик босқинчилар Вьетнам аҳолисининг кенг оммасидан ажратиб қўйилган Вьетнам проблемалари ҳақида улар бирон тасаввурга эга эмаслар. АҚШ армиясининг солдатлари «эркин ўт очиш зонаси»да яшаётган ҳамма маҳаллий аҳоли шубҳали демак, улар йўқотиб юборилиши лозим деб ишонганлари ҳолда жанг қилмоқдалар деган тасаввур туғдирилмоқда. Америкалик ҳарбийлар дўст билан душман ўртасидаги фарқни кўрмайдилар.

Буларнинг ҳаммасидан Сонгмидаги ўч олишлар қонуний ҳодиса бўлганлиги равшан бўлиб қолади.

(АПН).

ЦЕЙЛОНДА ЯНГИ ДАВЛАТ КОРПОРАЦИЯСИ

КОЛОМБО. Цейлонда «Шри ланка» деган давлат савдо корпорацияси тузилди. Бу корпорация мамлакатга мол импорт қилишда монополия ҳуқуқига эга бўлади ва Цейлоннинг асосий экспортчи ташкилотларидан бири сифатида иш кўради.

Орол ҳукумати савдо-сотиқ ва чет эл валютасидан фойдаланиш соҳасида хусусий секторнинг суиистеъмол қилишига барҳам бермоқ, шунингдек, мамлакатнинг иқтисодий ривожланиши учун зарур бўлган қўшимча маблағларга эга бўлмоқ учун шу корпорацияни тузиш тўғрисидаги қарорга келди.

(ТАСС).

НЬЮ-ЙОРКДАГИ УЧРАШУВ

НЬЮ-ЙОРК. Бу ерда СССР, АҚШ, Англия ва Франциянинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги Яқин Шарқ можаросини сиёсий бартараф этиш масалалари билан шуғулланувчи вакилларнинг учрашуви бўлди.

Учрашув охирида берилган баёнотда айтиладики, Хавфсизлик Кенгашининг тўртта доимий аъзолари вакиллари Г. Ярринг бошчилигида муҳокамалар яна бошланганлигини табриклайдилар ва бу муҳокамалар тезда муҳим тараққиётга олиб келади деб умид билдирадилар.

(ТАСС).

Перуда ерислоҳоти

ЛИМА. Мамлакатнинг Шарқи — Шимолий Лорета ва Сан — Мартин департаментларида бир неча помешчикнинг умумий майдони 11 минг гектардан ортиқ келадиган ер-мулки мусодара қилинди. Ҳукумат чиқарган декретга мувофиқ ана шу ерлар ер ислоҳоти ўтказувчи бошқарма ихтиёрига топширилади.

Бу йилги ер ислоҳоти анча тез суръатлар билан ўтказилади. Келгуси икки йил мобайнида тўрт миллион гектардан ортиқ ер 150 минг деҳқон оилаларига тақсимлаб берилиши расмий равишда эълон қилинди.

(ТАСС).

ҚИММАТЧИЛИК ОШМОҚДА

МОНТЕВИДЕО. Маҳаллий матбуотда босилган хабарларга қараганда, Уругвайда қимматчилик 1970 йилда 19,46 процент ошган. Ўтган йилнинг кейинги ойларида асосий озиқ-овқат маҳсулотларининг жумладан, гўштнинг нархи айниқса жуда кўтарилиб кетди. (ТАСС).

Сардиния — Ўрта Ер денгизининг ғарбидаги Италия территориясида жойлашган бу оролда бир орол. Унинг ҳажми 24 минг километрга тенг. Неча вилоятларга бўлинган область маъмурияти мавжуд.

СУРАТДА: Сардиниянинг асосий шаҳри Кальяри порт қисми.

Е. Куницин фотоси. ТАСС фотохроникаси.

КУППА-КУНДУЗИ

НЬЮ-ЙОРК. Америкада чиқадиган энг катта газеталардан бири «Нью-Йорк пост» редакцияси биносида мислсиз талончилик содир бўлди.

Бешта қуролланган ўғри куппа-кундузи юзига ниқоб тортиб, газета бухгалтерияси биносига бостириб кирди ва қурол ишлатиш билан қўрқитиб, ходимларни эндигина келтирилган бир қоп пулни беришга мажбур қилди. Ўғрилар шу куни босмахона ишчиларига берилиши керак бўлган 180 минг долларга яқин иш ҳақини шу бинодан бемалол олиб чиқиб кетдилар.

(ТАСС).